

Набавка система за противваздушну одбрану С-400 од стране Турске представља велике изазове за односе Вашингтона и Анкаре, а два лидера наложили су министрима спољних послова да почну да решавају ситуацију око С-400, изјавио је амерички председник Доналд Трамп.

„Набавка руске високотехнолошке опреме, као што је С-400, ствара за нас врло озбиљне потешкоће. Ми то редовно разматрамо, разговарали смо и данас, и расправљаћемо о томе у будуће. Надамо се да ћемо успети да решимо ову ситуацију“, рекао је амерички председник на заједничкој конференцији за штампу са турским лидером Реџепом Тајипом Ердоганом.

Према Трамповим речима, лидери две земље затражили су од америчког државног секретара и од министра спољних послова Турске, као и од саветника за националну безбедност обе земље, да одмах започну рад на решавању проблема С-400.

Са своје стране, председник Турске Реџеп Тајип Ердоган изјавио је да је са америчким председником разговарао о куповини руских система С-400 и најновијих америчких ловаца Ф-35 и истакао да та питања треба решавати путем дијалога.

„Данас смо разговарали о С-400 и Ф-35. Мислим да само дијалогом можемо да решимо проблеме са којима смо се суочили у вези са системима С-400 и програма Ф-35“, рекао је Ердоган.

Он је додао да је Турска и даље спремна за преговор о куповини америчког противваздушног система „Патриот“.

„Уколико нам се понуде одговарајући услови, могли бисмо да их купимо“, нагласио је турски лидер.

Куповина руских ПВО система

Уговор о испоруци [противракетног система С-400](#) „Тријумф“ Турској „Рособоронекспорт“ је потписао у априлу 2017. године у Москви. Ово је највећи извозни уговор Русије са земљама блока НАТО-а. Према њему, Русија је испоручила Турској четири дивизиона система ПВО С-400 у вредности од око 2,5 милијарди долара.

Испоруке система С-400, које су изазвале кризу у односима Турске и Сједињених Америчких Држава, почеле су средином јула.

Изручивање Гулена

Ердоган је у разговору са америчким председником поново тражио од Сједињених Америчких Држава изручење опозиционог исламског проповедника Фетулаха Гулена.

„Још једном смо истакли наш захтев за прекидом његовог (Гуленовог) боравка у Сједињеним Америчким Државама... Предали смо бројне документе током ове посете. ФЕТО (назив који Турска користи за Гуленову организацију) су за нас терористи. Као што је познато, код нас је био покушај преврата и човек који је за то крив живи у Сједињеним Америчким Државама. То је неприхватљиво. Желимо да, као што ми испоручујемо терористе према њиховом (САД) захтеву, тако и нама [њена испоруче](#)“, објаснио је Ердоган.

Анкара оптужује Гулена за организацију покушаја државног преврата у јулу 2016. године.

Ердоган: Турска би могла да врати око милион избеглица у безбедну зону

Вашингтон -- Турски председник изјавио је да би Турска у наредних шест месеци до две године могла да врати око милион сиријских избеглица у безбедну зону.

На састанку с председником САД Доналдом Трампом и пет републиканских сенатора у Вашингтону, Ердоган је вечерас рекао да се нада да ће привући међународне донаторе који би помогли.

Он је казао да би милион избеглица могло да буде враћено у градове као што су Рака и Деир ез-Зор.

Турска је 9. октобра покренула офанзиву на северу Сирије како би очистила пограничну област од курдских бораца које сматра терористима.

Влада Турске се нада да ће преселити око два од 3,6 милиона сиријских избеглица.

РСЕ: Ердоган у Белој кући – гост којем се једино Трамп радује

Предсједници Турске и САД-а, Реџеп Тајип Ердоган и Доналд Трамп, у Бијелој кући ће размотрити кључна питања која оптерећују односе двије земље – турску куповину руског оружја и офанзиву на сјеверу Сирије против Курда.

Турски предсједник Реџеп Тајип Ердоган долази у сриједу у САД да би поправио односе двије земље, али осим предсједника Доналда Трампа (Трумп), у Вашингтону нема пуно разумијевања за турског лидера, нарочито последице одлука као што су куповина напредног руског оружја или покретање офанзиве на Курде на сјеверу Сирије, пишу свјетски медији.

Црвени тепих за Ердогана

Док амерички предсједник с нестрпљењем очекује сусрет с турским колегом Реџепом Тајипом Ердоганом, у Вашингтону је тешко пронаћи неког другог ко дијели тај

енутијазама, указује ЦНН истичући да ће Трамп, у тренутку кад је оптужен за злоупотребу властите моћи, стајати уз страног лидера који је оптужен за сузбијање другачијих мишљења и слободе изражавања.

Турски председник је непожељан гост у многим дијеловима америчке пријестолнице. Посљедњи пут када је долазио, његов тјелохранитељ улетио је у гужву с демонстрантима у дивљачком изливу ауторитаризма на улицама главног града САД-а. Надаље, наводи ЦНН, његов упад на сјевероисток Сирије изазвао је готово свеопшти гњев у америчком Конгресу - као и то што Турска, као НАТО савезник, купује софистицирано руско наоружање и удружује се са руским председником Владимиром Путином.

Ипак, Ердоган може очекивати црвени тепих од председника који се додворава страним моћницима. Тај наступ само ће појачати непријатељство заступника који већ мисле да је Трамп можда био изманипулисан када је дао зелено свјетло Ердогановом маршу на Сирију. "Немојте бити јак момак. Немојте бити будала", написао је прошлог мјесеца у бизарном писму Ердогану, упозоравајући га да не иде предалеко с операцијом.

Али Трамп ће се сусрести с Ердоганом осмјехујући се јер, како истиче америчка телевизија, жели похвале због тога што је америчке трупе склонио од опасности.

Такођер, састанак с Ердоганом амерички председник може посматрати као контрапрограм почетка јавног саслушања у поступку опозива, што може резултирати успјехом, написао је ЦНН.

Блискост лидера, анимозитет бирократија

Мноштво питања нарушило је односе Турске и САД-а, али једини разлог зашто се они нису у потпуности урушили је Трампова вишегодишња наклоност према Ердогану, оцјењује Ројтерс (Реутерс) истичући да је пак анимозитет унутар владиних агенција обје земље све већи.

Вашингтон и Анкара су у новој кризи од прошлог мјесеца након што је Ердоган започео прекограничну инвазију у Сирији на америчке курдске савезнике и ограничио америчко присуство у том дијелу свијета. Мјесецима раније, Сједињене Државе су биле љуте и због куповине руских противракетних одбрамбених система, те је Турској запријеђено санкцијама. Након што је почела прихватати испоруке С-400, Вашингтон је уклонио Турску из програма борбених авиона Ф-35, у којем је Анкара била произвођач и купац.

Амерички Представнички дом прошлог је мјесеца усвојио пакет санкција како би казнио Турску због њене операције у Сирији. Конгрес је такођер изгласао необавезујућу резолуцију признавши геноцид на Јерменима, злочин у којем је прије 100 година убијено 1,5 милиона људи – што је разљутило Анкару.

Питања која се тичу НАТО савезника протежу се и изван Сирије и Русије, указује Ројтерс. Вашингтон углавном остаје миран у односу на све ауторитарнијим Ердоганом јер жели да Анкара одбаци оптужбе против америчких конзуларних радника процесуираних у Турској.

За Анкару је спорно питање и њен дугогодишњи захтјев за изручење Фетулаха Гулена, којег оптужује за оркестрирање државног удара 2016. године, а који живи у САД. Такођер, истиче Ројтерс, за регулисање односа двију држава спорне су и америчке оптужбе за турску државну Халкбанк због укидања санкција Ирану.

Трампова администрација очекује да ће након састанка у сриједу у Бијелој кући, Ердоган одустати од планова за кориштење руског противракетног система С-400 и да ће пристати на трајни прекид ватре у Сирији. Ако се Турска сложи, Вашингтон би на крају могао да дозволи Анкари повратак у програм борбених авиона Ф-35 и понуди јој да потпише трговински споразум вриједан 100 милијарди долара, пише Ројтерс, истичући да Анкара најприје треба да сигнализира преокрет.

Нова ера о сигурности

Турска жели окренути нову страницу у односима са САД-ом док се Ердоган припрема за разговоре с Трампом о низу питања која дијеле НАТО савезнике, посебно куповини руског противракетног система одбране С-400, пише Блумберг (Блоомберг).

Уочи поласка за Вашингтон, Ердоган је рекао да жели "започети нову еру око заједничких сигурносних питања" са САД-ом, те да се договарао с Трампом како развити везе "упркос магловитом периоду односа двију земаља".

Ердоган сматра да је овоседмични сусрет у Бијелој кући кључан за обликовање будућих веза са САД-ом, изјавио је шеф за комуникације турског предсједника, Фахретин Алтун, додајући да ће "критичан" састанак бити онај на којем ће се разговарати о руском противракетном систему.

"Више пута смо изразили своје стајалиште" о С-400, рекао је Алтун, позивајући се на Ердоганово стајалиште да су руске ракете апсолутно неопходне за националну сигурност Турске.

Пред одлазак у САД, турски предсједник није спомињао спор око руских пројектила, али је рекао да ће након разговора с Трампом разговарати с руским предсједником Владимиром Путином, истиче Блумберг. Такођер, Ердоган је инзистирао на активирању руског противракетног система, пркосећи позивима Вашингтона да од тог одустане.

Писмо из Конгреса

Посјета Ердогана Бијелој кући долази у посебно бурном времену у америчко-турским односима, истакли су заступници Представничког дома САД-а затраживши од Трампа да повуче позив за посјету турском предсједнику, наводи портал Политико (Политицо).

У писму, којег је потписао предсједавајући Дома за питања вањских послова, Елиот Енгел, 15 демократа и два републиканца су затражили опозив позива упућеног Ердогану истичући да је инвазија Турске на сјевер Сирије прошлог мјесеца "имала катастрофалне посљедице за америчку националну сигурност, довела је до дубоких подјела у НАТО савезу и изазвала хуманитарну кризу на терену".

Заступници су турску куповину руског ракетног система С-400 и друге потезе назвали приближавањем Анкаре Москви, те као Ердоганово подривање домаћих демократских институција.

У интервјуу у недјељу, подсјећа Политико, савјетник за националну сигурност Бијеле куће Роберт Обрајен (О'Бриен) рекао је да се Трамп планира суочити с Ердоганом због куповине С-400 упозоривши да ће Турска у супротном "осјетити утицај" санкција.

Патње Сирије

Од почетка офанзиве турске војске на сјеверу Сирије, турски предсједник Ердоган покушао је одвратити пажњу од патњи које је његова политика изазвала. Упркос инсистирању турске владе да је потребна војна операција како би се зауставио тероризам и осигурао мир, она је нанијела незамисливу штету цивилима, написала је Маргарет Хуанг, извршна директорица организације Амнести Интернешенал Ју-Ес-Еј (Амнесту Интернационал УСА), у коментару којег објављује Вашингтон пост (Тхе Вашингтон Пост).

Хуанг наводи како је у прољеће ове године боравила у Камишлију, граду на сјевероистоку Сирије у близини границе с Турском. Било је то једно од ријетких мјеста гдје су се смјестиле хиљаде муслимана, хришћана, Јазиди, Арапа и Курда који су бјежали од сиријских барел-бомби, руских ратних авиона, турске артиљерије и понора терористичке организације 'Исламска држава', написала је.

Људи широм сјеверне Сирије имали су врло мало, али су усред ратне неимаштине изградили одређену мјеру нормалности и толеранције. Турска војна офанзива је ту нормалност брутално прекинула - на том подручју почињени су ратни злочини – новинари, цивилни конвоји и дјеца били су међу жртвама неселективних напада, истиче директорица Амнести Интернешенала, у коментару за Вашингтон пост.

С друге стране, Турска је несумњиво великодушно угостила 3,6 милиона сиријских избјеглица. Амнести је открио да су вјероватно стотине сиријских избјеглица широм Турске притворене и превезене у Сирију између јула и септембра. Депортовање било кога у активну конфликтну зону, попут Сирије, угрожава њихове животе и крши

најосновније прописе међународног права, подвлачи Маргарет Хуанг за Вашингтон пост.

(Спутњик, Радио Слободна Европа)